

T.C.
ELAZIĞ VALİLİĞİ
ELAZIĞ EĞİTİM, SANAT, KÜLTÜR, ARAŞTIRMA, TANITIM VE HİZMET VAKFI
(ELESKAV)
YAYIN NO: 4

ELAZIĞ PROJESİ

(2000'li Yıllara Hazırlık Çalışmaları)

1

MEVCUT DURUM

CUMHURİYETİMİZİN 75. YILINA ARMAĞAN

KÖYLER-TURİZM (Kültür ve Tabiat Varlıkları) SEKTÖRÜ

Sektör Başkanlığı

Bşkan: YİĞİT Ali Yrd.Doç. Dr.	Fırat Üniversitesi	ELAZIĞ
Üye: ÇAĞLAYAN Handan Öğretim Üyesi	Fırat Üniversitesi	ELAZIĞ
Üye: ÇAĞLIYAN Ayşe Öğretim Üyesi	Fırat Üniversitesi	ELAZIĞ
Üye: AKDEMİR İ. Oğuz Arş. Gör.	Fırat Üniversitesi	ELAZIĞ
Üye: POYRAZ Zeki Arş. Gör.	Fırat Üniversitesi	ELAZIĞ
Üye: UÇAR Dursun	Sağlık Müdürlüğü	ELAZIĞ

Kurum-Kuruluş Temsilcileri

ARDIÇOĞLU Ülker	Müze Müdürlüğü	ELAZIĞ
BULUT Ahmet	İl Turizm Müdürlüğü	ELAZIĞ
DEMİREL Bekir Ali	DSİ 9. Bölge Müdürlüğü	ELAZIĞ
FIRAT Yaşar	Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü	ELAZIĞ
GÜÇLÜ Saim	Orman Bölge Müdürlüğü	ELAZIĞ
GÜLTEKİN Şevket	Özel İdare Müdürlüğü	ELAZIĞ
GÜR Dilaver	Köy Hizmetleri Müdürlüğü	ELAZIĞ
KAYA Alper	Köy Hizmetleri Müdürlüğü	ELAZIĞ
KÖKSOY Faruk	Orman Bölge. Müdürlüğü	ELAZIĞ
ÖZTÜRK Tahsin	İl Kültür Müdürlüğü	ELAZIĞ
PİRİNÇCİ Fikriye	Karayolları 8.Bölge Müdürlüğü	ELAZIĞ
SELÇUK Nazmi	İl Turizm Müdürlüğü	ELAZIĞ
UĞRAŞ Mehmet	Köy Hizmetleri Müdürlüğü	ELAZIĞ
YALÇIN Ömer	Özel İdare Müdürlüğü	ELAZIĞ
YÜKSEK Vecihi	Elazığ Belediyesi	ELAZIĞ

3.5 TURİZM

Zengin doğal güzellikleri yanında, eski bir kültür ve uygarlık merkezi olan bir yörede bulunması nedeniyle önemli tarihi eserlere sahip olan Elazığ'da, bilhassa son yıllarda turizm faaliyetlerinde bir hareketlilik yaşanmaktadır. Ancak kontrolsüz ve kendiliğinden gelişen turizm faaliyetleri zamanla kendi dayandığı kaynakları tahrip etmektedir. Bunedenle fazla gecikmeden turizm değerlerinin koruma altına ve yürütülen faaliyetlerin de kontrol altına alınması, ancak belli bir plan dahilinde gerçekleştirilebilir.

3.5.1 KIYI TURİZMİ

Elazığ kuzey ve kuzeybatıdan Keban, batıdan Karakaya baraj gölleri ile çevrilidir. Ayrıca Güneyinde yer alan Hazar Gölü ile birlikte adeta bir ada görünümü sergiler. Bu göllerden bilhassa Hazar Gölü kıyıları turizm amacıyla kullanılmaktadır. İlde Arıcak ve Alacakaya ilçeleri dışında tüm ilçelerin kıyıları bulunmaktadır..

Hazar Gölü: Elazığ -Diyarbakır karayoluna paralel olan Elazığ'a 22 km uzaklıktaki Hazar gölü tektonik bir göldür. Yaklaşık 80 km² yüzölçümü ile Van Gölü'nden sonra Doğu Anadolu'nun 2. büyük doğal gölüdür.

Büyük nüfus kitlelerinin barındığı şehir merkezlerine fazla uzak olmayan göl kıyıları, ulaşım kolaylığının yanında, doğal güzelliği ile de çevre halkının önemli bir rekreasyon alanı durumuna gelmiştir. (Yiğit, 1994, 289)

Keban Baraj Gölü: Keban baraj gölü ülkemizde bulunan en büyük 2. yapay göldür. Ulaşım kolaylığı olan yerleşimlerin yol güzergahları üzerinde bulunan yerlerde baraj gölünün manzarasının seyredilmesine imkan veren mekanlarda balık restoranları vardır.

Ayrıca gölde avcılık yapılmaktadır. Keban Baraj Gölü'nün kenarları ağaçlandırma yapılarak önemli bir rekreasyon alanı haline getirilebilir.

Karakaya Baraj Gölü: Fırat nehri üzerine kurulmuş ikinci barajımızdır. Yılda 7,5 Milyar kilowat/saat enerji üretmektedir. Karakaya barajı kıyıları henüz pek kullanılmaktadır.

3.5.2 TERMAL TURİZM

Elazığ ili hidromineral kaynaklar yönünden zengin kaynaklara sahip olmasına karşın konaklama ve diğer tesislerin yokluğu nedeniyle henüz pek kullanılamamaktadır.

Mürüdü (Sarılık Çeşmesi) Suyu: Elazığ'ın 7 km kuzeyinde ve Elazığ-Tunceli yolundan yarım kilometre mesafede yer alır. Sarılık olan kimseler bu sudan içmekte ve yıkanmaktadır. Bu su yöre halkı tarafından kullanılmaktadır.

Yurtbaşı (Hoğu) Maden Suyu: Elazığ'ın 14 km doğusunda bulunan Hoğu köyüne 1,5 km mesafede bulunan bu maden suyu belirli bir noktadan fakat bir çok delikten kaynamaktadır. Çıktığı yamacın biraz altında etrafı taşlarla örtülü bir havuzda toplanır. Daha ziyade mide ve böbrek hastalıklarına iyi gelen içmece, Yurtbaşı Belediyesi tarafından işletilmektedir. Yol ve elektrik gibi alt yapısı mevcuttur.

Percenç Suları: Percenç suları Elazığ'ın 7 km güneydoğusunda, Akçakiraz köyü yakınında kaynamaktadır. Bu suyu halk nadiren içmekte daha çok bu su ile ıslattığı çamuru vücuda sürmektedir.

Gümüşkavak (Hırhırık) Maden Suyu: Elazığ'ın 5 km güneyinde Gümüşkavak köyü yakınında kaynayan bu suyun sıcaklığı 15°C'dir Saniyede 0,1 lt. kaynayan su soğuk olmasına karşı halk bu suyu ağrı, ve kaşıntıların tedavisinde kullanır.

Korucu Maden Suyu: Elazığ'ın 30 km güneydoğusunda İçme köyüne oldukça yakın bir mesafede çıkmaktadır. Etrafı ağaçlık olan bu maden suyunun sıcaklığı 17.5°C olup saniyede 0.5 lt kaynamaktadır. Halk bu suyu içtiği gibi bununla aynı zamanda ağrı ve sızılarla cilt kaşıntılarına karşı yıkanmaktadır.

Etminik Maden Suyu: Elazığ'ın 7 km güneyindeki Etminik köyünde yer alır. Köydeki su hem soğuk hemde miktarı azdır. Halk hem bu suyu içerek hem de yıkanarak yararlanmaktadır.

Kolan Kaplıcaları: Karakoçan ilçe merkezine 25 km mesafede yer alır. Bu suyun sıcaklığı 42°C'dir. Saniyede 5 lt. su kaynamaktadır. Peri çayının güney kıyısındaki küçük bir havuzda toplanmıştır. Halk bu havuzda yıkanarak ve içme uygulamalarıyla tedavi olur. Çevre il ve ilçelerden gelenler 24 odalı konaklama tesislerinde konaklamaktadır. Ayrıca dinlenme amaçlı kamelyalar ve gelenlerin yiyecek ve içecek ihtiyaçlarını karşılayan küçük bir bakkal bulunmaktadır.

Buban Hame Kaplıcası: Palu ilçesine 4 km mesafede Buban köyünün Hame mezarındadır. Suyun sıcaklığı 26°C'dir Saniyede 7 lt. kaynayan su yedi noktadan kaynamaktadır. Bu su romatizma ve siyatiğe iyi gelmektedir.

Payamlı Köyü İçmecesi: Kovancılar ilçesinin 15 km kuzeyindedir. Bir konaklama tesisi vardır. Böbrek hastalıklarına iyi gelmektedir.

3.5.3 REKREASYON ALANLARI

1) Harput Mesire Yeri: Elazığ ilinin 5 km kuzeydoğusunda deniz seviyesinden yaklaşık 1280 m yükseklikte Harput platosunun üzerindeki mesire yeri, Harput'a girişte sağda Kitapçıgil parkının yanında yer alır.

Mesire yerine gelen halkın yiyecek, içecek ihtiyacını karşılayacak lokanta ve alış veriş yerleri bulunmaktadır. Ancak turistlerin konaklaması için tesisleri yoktur. Şehre yakın olması, ulaşım kolaylığı yazın halkın buraya rağbet etmesine neden olur.

2) 100. Yıl (Zafran) Mesire Yeri: Elazığ'ın 2 km batısında bulunan Mesire yeri Orman Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan çevre düzenlemesiyle 1981 yılında hizmete açılmıştır. 16 hektar alana sahip olup çam ağaçlarıyla kaplıdır. Piknik yerleri, çay bahçeleri ve yemek yemek için restoranı vardır.

3) Cip Barajı Mesire Yeri: Elazığ'ın 30 km batısında Cip Çayı üzerine yapılmış olan Cip Baraj gölü mesire yeri ağaçlık bir alan içerisinde yer alır. Manzara güzelliği ve ulaşım kolaylığından dolayı yaz aylarında yöre halkı tarafından rağbet edilir.

4) İçme Mesire Yeri: Elazığ'ın 30 km doğusunda Elazığ-Tunceli karayolu üzerindedir. İçme nahiye merkezinde bulunan mesire yeri Keban baraj gölü kıyısında yer almasıyla manzara güzelliği, soğuk suları ve ağaçlık olması nedeniyle halkın rağbet ettiği mesire yerlerindendir.

5) Hazar Gölü: Elazığ-Diyarbakır karayolu üzerindedir. Elazığ'ın 22 km güneydoğusunda yer alan Hazar Gölü ilin ön önemli rekreasyon alanlarından biridir. Göl kıyıları, plaj özelliği gösterir şekilde ve suya girmeye müsaittir. Göl etrafında resmi kuruluşlara ait kamp tesisleri, balık restoranları, villa tipi evler vs. yer alır. Ulaşım kolaylığından dolayı günübirlik olarak kullanıldığı gibi, çadırılı kamp kurma şeklinde de kullanılır.

6) Baskil: Değirmendere mesire yeri; Baskil ilçesinin 5 km doğusunda Baskil-Elazığ karayolunun üzerindedir. Çam ormanlarıyla kaplıdır.

7) Karakoçan: Kalecik mesire yeri; Karakoçan'a 6 km uzaklıktaki Kalecik köyü yakınlarındadır. Devlet Su İşlerine ait Kalecik baraj gölünün kıyısında çam ağaçları arasında bulunan mesire yeri civar halk tarafından yaz aylarında kullanılmaktadır. Piknik yapmak, dinlenmek, serinlemek, balık avlamak için ideal bir yerdir. Ayrıca yüzme havuzları da bulunmaktadır.

8) Kovancılar: Hoşmat Dinlenme Parkı; Karayollarına ait ilçeye 25 km uzaklıktaki Çam ağaçlarıyla kaplı olan bu parkın içinde küçük bir yüzme havuzu, oturmak için banklar, masalar, mangallar bulunmaktadır. Ulaşımın rahat olmasından dolayı bahar ve yaz aylarında insanların günübirlik rekreasyon alanı olarak kullandıkları bir yerdir.

3.5.4 KLİMATİZM

Dağların ve yaylalarında turizm değeri taşıdıkları bir gerçektir. Yaz aylarında sıcaklığın 20°C civarında kalması, geceleri oldukça serin geçmesi rahatlatıcı ve temiz bir orman havası, serin pınarlar vs. gibi özellikleriyle yorgun insanları rahatlatır ve onlara enerji kazandırır. Nitekim dağlık sahalarda tatillerini geçiren insanların kanındaki alyuvarların miktarının süratle artması, insan vücudunu sıhate kavuştuğunu gösterir.

Bu bakımdan yayla turizmi ile sağlık turizmi arasında bir ilişki söz konusudur. Süratli yaşam temposundan dolayı sinirleri gerilen insanlar rahatlamak için yaylalara çıkmaktadır. Bu açıdan il sınırları içinde bulunan 2347 m. yüksekliğindeki Hazar Baba dağı ile 2171 m. yüksekliğe sahip Mastar dağının dağ-doğa yürüyüşleri için uygun alanları mevcuttur.

Buzluk Mağarası: Buzluk Mağarası Harput'un kuzeydoğusundaki yüksek kalkerli plato üzerinde, bir çöküntü dolini altındadır. Faylanmaya bağlı olarak kalker arazide çok sayıda kırık ve diyaklaz sistemleri meydana gelmiş, mağara gelişimini bu zayıf mukavemet sahalarına bağlı olarak karstlaşma faaliyeti sonunda tamamlayabilmiştir.

Mağarada buz oluşumu, mağara sistemi içinde gerçekleşen klimatolojik şartlara, mağaranın doğal şekline ve yaz ayları içindeki kuvveti hava akımlarına bağlıdır.

Mağaranın güneyinde yer alan karst çukur olan "dolin" buzluk mağarasının su deposu vazifesini görmektedir. Bu karst alanına düşen yağmur ve kar suları bu çukur alanda toplanarak kalın kalker blokların geniş yüzeylerinde depolanırlar ve mağara sahasına yavaş yavaş damlayan ve sızan suları sağlarlar. Ayrıca, mağarada dolaşan kuvvetli hava akımı sonunda su buharının yoğunlaşmasıyla gerekli nem ve su, buz oluşumu için yeterli sebep olur.

Türkiye'de bir örneği bulunmayan bu ilginç mağaranın turizme kazandırılması için; Doğal şekli bozulmadan mağara ışıklandırılmalı, giriş ve çıkışların rahat yapılabilmesi için bir merdiven sistemi geliştirilmelidir. Ayrıca, mağara içindeki kaya döküntüleri temizlenmeli, oturma ve dinlenme yerleri tesis edilmelidir.

3.5.5 BUGÜNKÜ KULLANIM DURUMU

3.5.5.1 Konaklama Tesisleri

İl merkezinde Turizm Bakanlığından işletme belgeli iki yıldızlı bir otel ile Sivrice ilçesi Güneyköy'de ikinci sınıf işletme belgeli bir motel bulunmaktadır. Ayrıca il merkezinde turizme hizmet verebilecek nitelikte 10 adet otel bulunmaktadır.

Turizm Bakanlığından işletme ve yatırım belgeli konaklama, yeme-içme tesisleri ile ilgili bilgiler aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 3.44 Elazığ İlindeki Turizm İşletme Belgeli Konaklama Tesisleri

Tesisin Adı	Sınıf	Oda- Yatak Sayısı	Yeri
Beritan Otel	2 Yıldız	65-124	ELAZIĞ
Tur-Pol Turistik Tesisleri	MOTEL	42-90	SİVRİCE

Tablo 3.45 Elazığ İlindeki Turizm Yatırım Belgeli Konaklama Tesisleri

Tesisin Adı	Sınıf	Oda-Yatak Sayısı	Yeri
Şen-Dur Turistik Tesisleri	Tek Yıldız	10-20	SİVRİCE
Pembe Sultan	İki Yıldızlı Otel	42-84	MADEN
Öz Yücel	3 Yıldızlı Otel	81-182	SİVRİCE

Tablo 3.46 Elazığ İlindeki Belediye Denetimindeki Konaklama Tesisleri

Otelin Adı	Sınıfı	Oda - Yatak Sınıfı
Varan Otel	Lüks	36-76
Akar Otel	Lüks	45-70
Erdem Otel	1-A	68-100
Turistik Otel	1-A	50-89
Divan Otel	1-A	37-73
Çınar Otel	1-A	43-67
Emek Otel	1-A	35-50
Dörtüol Otel	1-A	30-59
Bulut Otel	1-A	55-70
İpek Otel	1-A	30-70

Tablo 3.47 Elazığ İlindeki Turizm İşletme Belgeli Lokantalar.

Tesis Adı	Sınıf ve Türü	Kapasitesi
Altınış Lokantası	2. Sınıf	160
Beritan Lokantası	2. Sınıf	125
Çardak Lokantası	2. Sınıf	50
Tur-Pol Lokantası	2. Sınıf	125
Baranlar Lokantası	2. Sınıf	60

Tablo 3.48 Elazığ İlindeki Turizm Yatırım Belgeli Lokantalar.

Tesis Adı	Sınıf ve Türü	Kapasitesi
Şen-Dur Lokantası	2. Sınıf	135
Pembe Sultan Lokantası	2. Sınıf	100
Grand Yakamoz	Kafeterya	90
Öz Yücel Lokantası		240

Tablo 3.49 Elazığ İlindeki Belediye Belgeli Lokantalar

LOKANTANIN ADI
Örnek Lokantası
Huzur Lokantası
Kilis Kebap Salonu
Güler Lokantası
Otogar Lokantası
Merkez Lokantası
Köz Kebap Salonu
Öz Ömür Lokantası
Zafer Lokantası
Öz Elazığ Lokantası

Tablo 3.50 Elazığ Merkez İlçede Bulunan Seyahat Acenteleri

Grubu	Adı
AG	Duman Turizm Seyahat Acentesi
B	Elazığ Seyahat Acentesi

Tablo 3.51 Hazar Gölü Kıyısındaki Kamu Kuruluşlarına Ait Tesislerin Kuruluş Tarihleri ve Kapasiteleri

Tesisin Bağlı Olduğu Kuruluş	Kuruluş Tarihi	Ünite Sayısı	Yatak Sayısı	Mevcut Tesisler
Orman	1967	21	105	Gazino, Lokanta, 21 Daire
Elazığ Belediyesi	1988	66	114	33 Lojman, Plaj
Sağlık müdürlüğü	1990	46	192	Gazino, 24 Daireli Lojman, Lokanta
Köy Hizmetleri	1991	20	40	Gazino, Oyun Parkı, Plaj
Bayındırlık	1991	-	-	İnşa Halinde
Emniyet	1994	-	-	İnşa Halinde
Maliye	1984	36	64	Gazino, Oyun Parkı
D.S.İ.	1959	69	276	Kafeterya, Gazino, 1 Lokanta
Adalet Bakanlığı	1991	-	-	Sadece Yeri Belli
Fırat Üniversitesi	1982	18	78	18 Daireli Motel, Gazino, Kantin, Lokanta
Karayolları	1962	52	208	30 Oda, 6 Daire, Gazino, Lokanta
İller Bankası	1995	40	120	Gazino, Lokanta, 40 Daireli Motel
Maden Belediyesi	1964	33	132	33 Lojman, 6 Odalı Otel, Gazino
Tek-Gıda İş Sen.	1984	52	208	52 Daire, Lojman
Dicle Üniversitesi	-	-	-	Sadece Yeri Belli
2. Tak. Hv. Kv. K.	1945	70	240	Gazino, 20 Odalı Motel, 50 Çadır
Şark Kromları	1945	14	84	Gazino, Lokanta, 14 Daire

Tablo 3.52 Yıllara göre Elazığ'a gelen turist sayıları

YILLAR	YERLİ	YABANCI	TOPLAM
1990	66393	1812	68205
1991	65193	2854	68047
1992	64421	3040	66470
1993	51837	1087	53034
1994	50290	1043	51333
1995	56173	2073	58246
1996	59143	2176	61316
1997	59261	2382	61646